

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de condamnată Telipan Irina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.02.2021-24.03.2021;

Instanța de recurs: 14.04.2021-24.06.2021;

Instanța de recurs în anulare: 29.10.2021- 17.11.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 august 2019, Telipan Irina a fost condamnată pe art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activitatea legată de gestionarea drogurilor, etnobotanicelor, a analogilor acestora, precum și a substanțelor chimice și farmaceutice pe termen de 5 ani.

La data de 04 februarie 2021, condamnată Telipan Irina a înaintat în instanța de judecată plângere împotriva actelor și acțiunilor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Central din 24 martie 2021, a fost respinsă plângerea condamnatei Telipan Irina înaintată împotriva actelor și acțiunilor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, ca fiind neîntemeiată.

2. Nefiind de acord cu încheierea menționată Telipan Irina a înaintat recurs, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, invocând aceleași argumente ca în plângerea împotriva actelor și acțiunilor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, a fost respins ca nefondat recursul condamnatei, cu menținerea încheierii contestate

fără modificări.

4.1 În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat că, conform raportului din 11.01.2021, întocmit de ofițerul principal, medicul secției medicale, Marin Iutis, condamnată se afla la evidență în secția medicală a Penitenciarului nr. 7 Rusca și beneficia de asistența medicală conform Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciare, aprobat prin ordinul Ministrului Justiției nr. 478 din 15.12.2006. La fel conform raportului, condamnatei i se acorda zilnic asistență medicală la fiecare solicitare. Permanent î-i era monitorizată starea sănătății și parametrii vitali de către personalul medical cu înregistrarea în registrul vizitelor. Pe perioada tratamentelor medicale indicate de medic Telipan Irina a beneficiat de alimentație suplimentară. Grad de dizabilitate nu deținea și refuza să fie etapată pentru a fi prezentată la Consiliul pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de muncă, în vederea trecerii investigațiilor medicale pentru stabilirea gradului de dizabilitate.

La data de 06.01.2021, Telipan Irina a declarat refuzul de la hrană, permanent a fost monitorizată starea sănătății și parametrii vitali cu înregistrarea în registrul vizitelor. I s-a propus hrană, tot în timpul aflării în greva foamei, deținuta a fost vizitată de către medicul psihiatru din Penitenciarul nr. 13 și a fost consultată și informată că, în rezultatul tentativelor de suicid, deținuții sunt de urgență etapați în cadrul spitalului de Psihiatrie sau în cadrul Penitenciarului nr. 16 cu profil clinic, însă ea a scris cerere de refuz, la fel a refuzat și preluarea nivelului de glucoză din organism pe motiv că, procedura este dureroasă. La solicitările permanente ale deținutei de a beneficia de hrana suplimentară a fost inclusă în lista deținuților cu adaos de hrană doar pe perioada tratamentelor. Telipan Irina nu dispunea de grad de invaliditate, a fost pusă în lista pentru etapare către CDDC în cadrul P16 pentru stabilirea gradului de invaliditate, dar a refuzat (f.d.13-14).

Conform rapoartelor de la f.d.16-17, Telipan Irina la data de 06.01.2021 a declarat refuzul de la hrană, fiind monitorizată starea sănătății și apreciată ca relativ satisfăcătoare, iar începând cu data de 01.01.2021 a fost exclusă de la rația alimentară suplimentară pe motiv că, a fost finisat tratamentul anterior și conform HG 609 din 29.05.2006 nu are afecțiuni sau grad de dizabilitate ce ar presupune de a fi la rația alimentară suplimentară. Din argumentele aduse de deținută precum că, suferă de pancreatită și gastrită cronică, conform protocoalelor clinice atât naționale cât și internaționale prevăd mâncare proporționată cu 70 % de origine vegetală, iar restul de origine animalieră. Conform dietei 5P (Pevzner) în tratamentul pancreatitei, gastritei se interzic produsele lactate în special untul și iaurtul care sunt produse cu multă grăsime, se prevede excluderea cantităților mari de carne și ouă, pâine proaspătă și produse făinoase, iar norma generală de alimentare zilnică a deținuților, conform anexei nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, corespunde dietei 5P (Pevzner) prevăzute în afecțiunile cronice cum sunt pancreatita și gastrita cronică.

Prin urmare, instanța de fond corect a constatat că, colaboratorii Penitenciarului nr. 7 Rusca și-au exercitat atribuțiile de serviciu în conformitate cu Statutul executării pedepsei de către condamnată și în conformitate cu ordinul nr. 74 din 06.02.2020, potrivit căruia intră în obligația acestora de a propune hrana de trei ori pe zi conform programului zilnic, chiar dacă condamnată se află în greva foamei și nu acceptă hrana.

Instanța de recurs a reținut că, colaboratorii Penitenciarului nr. 7 Rusca au respectat obligația statuată în Instrucțiunea privind intervenția personalului penitenciar în cazuri de automutilare, tentativă de suicid și refuz de hrană declarat de deținuți, care nu echivalează cu impunerea la hrană silită ce ar constitui o îngrădire a dreptului condamnatului aflat în detenție. Or, conform pct. 47, 48, 49 și 50 lit. a), b), c) din Instrucțiunea privind intervenția personalului penitenciar în cazuri de automutilare, tentativă de suicid și refuz de hrană declarat de deținuți, pe perioada refuzului de hrană, deținutul este cazat separat, într-o încăpere anume destinată. La plasarea deținutului în celula separată, se efectuează percheziția corporală completă și se ridică toate lucrurile personale, precum și alimentele pe care le deține asupra sa, consemnându-se într-un proces-verbal, cu păstrarea acestora la depozitul instituției (cu respectarea cerințelor sanitaro-igienice în acest sens), până la retragerea cererii de refuz de hrană. Pe durata aflării deținutului în refuz de hrană, acesta este alocat la norma de hrană potrivit categoriei din care face parte, cu respectarea orelor de masă. Dacă persoana deținută declară că renunță la refuzul de hrană, se înștiințează directorul instituției penitenciare și Administrația Națională a Penitenciarelor. Refuzul de hrană se consideră încetat în situații în care: a) deținutul care s-a aliat în refuz de hrană depune o declarație scrisă sau verbală prin care exprimă renunțarea la măsura respectivă; b) deținutul care a declarat refuzul de hrană acceptă hrana, care este oferită zilnic, conform programului de servire a hranei; c) se constată faptul că deținutul care a declarat refuzul de hrană s-a alimentat, în mod direct ori pe baza investigațiilor sau determinărilor clinice de specialitate.

În partea ce privește relatările condamnatei că ea a fost privată de alimente, instanța reține că i s-a distribuit mâncarea conform Hotărârii Guvernului nr. 609 din 29.05.2006 și prescripției medicului reflectată în raportul din 11.01.2021 de la f.d.16, și anume în cazul condamnatei care a fost diagnosticată cu pancreatită și gastrită cronică, conform protocoalelor clinice atât naționale cât și internaționale i se cuvenea mâncare proporționată cu 70 % de origine vegetală, iar restul de origine animalieră.

La caz, hrana acordată condamnatei a corespuns normelor legislației în vigoare care stabilește norma minimă de alimentare a condamnaților. Conform art. 113 din Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, în cazul escortării persoanelor ce refuză hrana, toate cerințele sau adresările față de ei se efectuează prin intermediul lucrătorilor medicali care-i însoțesc.

Instanța de fond întemeiat a concluzionat că, condamnată este deținută în Penitenciarul nr. 7 Rusca în condiții bune care corespund Codului de executare și Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, aceasta nu a fost restricționată în dreptul la plimbare în curțile de plimbare, dreptul la corespondență, la apeluri telefonice, la condițiile igienico-sanitare, la hrană cât și dreptul la un tratament decent și amabil din partea administrației penitenciarului cât și a colaboratorilor.

Instanța de recurs a reiterat că condamnată nu a prezentat probe veridice și concludente precum că a fost maltrată de către colaboratorii Penitenciarul nr. 7 Rusca, or alegațiile despre rele tratamente contrare art. 3 trebuie să fie bazate pe probe corespunzătoare, fie justificate „dincolo de orice dubiu rezonabil”.

Astfel, argumentele aduse de către condamnată în susținerea cererii de recurs sunt declarative și neconfirmate prin probe pertinente care din punct de vedere al utilității nu coroborează între ele. Reieșind din cele menționate supra, argumentele condamnatei precum că, după ce a ieșit din greva foamei nu i s-a dat norma necesară de hrană este declarativ.

Cât privește tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate de determinare la suicid, tortură și de tratament inuman și degradant, instanța de fond corect a statuat că nu este de competența instanței de judecată a investiga o infracțiune, dar a organului de urmărire penală. Instanța examinează cauzele penale în limitele competenței, iar pornirea urmăririi penale pe careva fapte pretinse a fi ilegale se efectuează de către organul de urmărire penală.

Totodată, din plângerea condamnatei s-a constatat că, face referire la unele abateri disciplinare din perioada 01.07.2021-01.11.2021 pentru care a fost sancționată, însă nu a adus nici un argument, or, din plângere rezultă că, dânsa face referire la alte circumstanțe decât cele din rapoartele de sancționare.

4.2 În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, condamnată Telipan Irina a declarat recurs în anulare, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de recurs, invocând aceleași argumente ca în cererea de recurs.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Recurenta a folosit calea de atac recursul ordinar, iar prin decizia instanței de recurs alegațiile recurentei au fost respinse, astfel hotărârea respectivă devenind, prin prisma art. 466 Cod de procedură penală, definitivă și irevocabilă.

În consecință, se constată că asupra chestiunilor invocate de recurentă în recursul în anulare declarat, există deja o hotărâre irevocabilă.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu

fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către Colegiul penal.

Or, Colegiul penal reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Or, norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

În ceea ce privește recursul declarat în prezenta cauză, Colegiul penal conchide că acesta nu este motivat de recurentă prin prisma viciului fundamental admis de instanțele ierarhic inferioare la judecarea acestei cauze, mai mult ca atât, se constată că recurenta invocă motive care nu respectă cerințele recursului în anulare. Iar nemulțumirea de hotărârea contestată și solicitarea rejudecării cauzei nu este viciu fundamental care ar impune instanța de recurs să caseze decizia Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că titulara recursului nu a respectat cerințele legale cu privire la întocmirea unei cereri de recurs în anulare, ignorând prevederile art. 455 Cod de procedură penală în acest aspect.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnată Telipan Irina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2021, deoarece nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 17 noiembrie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico